

“Asgari Ücret Belirlenirken”

Açlık sınırının 7.786 TL olduğu şu dönemde Asgari Ücret Yönetmeliği m.4/d uyarınca çalışanın insanca yaşayabilmesi adına koşulların en üst seviyede zorlanarak yeni tutarın belirlenmesi gerekmektedir. Bu tutar hesaplanırken işçi ve işveren SGK paylarının bir kısmının Hazinece karşılanması gerekmektedir. Takipteyiz...

“GVK m.23/18 Uyarınca Asgari Ücrete Kadar Ücret İstisnası Uygulanma Sorunu”

Gelir Vergisi Kanunu (GVK) m.23/18’de *tüm ücretler, asgari ücrete kadar gelir vergisinden istisnadır.* Ancak asgari ücretten fazla ücretler önce gelir vergisi tarifesine tabi tutulmakta sonra bu istisna uygulanmaktadır. Bu uygulama ile ücretlilerin daha erken vergi dilimine girmelerine neden olunmakta ve Hazine menfaati çalışanın refahının önüne geçilmesine neden olmaktadır. Vergi dilimine girmeden önce bu istisnası uygulanarak çalışandan fazla alınan gelir vergisine son verilmelidir. Takipteyiz...

“Vergi Dilimleri Güncellenmeli”

Ücretliler ve diğer gelir vergisi mükelleflerinin tabi olduğu halk arasında *vergi dilimleri* olarak bilinen GVK m.103’te yer alan gelir vergisi tarifesinin en az yeniden değerlendirme oranı kadar (%122,93) artırılması hatta Cumhurbaşkanının kendisine verilen yetki ölçüsünde bunu en üst oranda kullanması gerekmektedir. Beklemekteyiz...

“Maktu vergi ve Cezalar(ı) Artmamalı”

Maktu vergi, harç ve cezalar her yıl kendi kanununun ilgili maddesinde belirtilen yeniden değerlendirme oranı farklı oranlar ölçüsünde yeniden belirlenir. Bunu belirleme yetkisi Cumhurbaşkanına verilmiştir. Cumhurbaşkanının pasaport harçları, trafik cezaları, maktu vergi cezaları vs kendi kanununda verilen yetki ölçüsünde en az düzeyde belirlemesi gerekmektedir. Enflasyonun ve işsizliğin bu denli yüksek olduğu bu dönemde bir tercih değil; bir zorunluluktur.

“Bütçe Kanunu, Kriz Bütçesine Dönüştürülmeli”

2023 yılında uygulanmak üzere Bütçe Kanun Teklifi Genel Kurula (TBMM’ye) sevk edildi. 2023 bütçe kanun teklifine göre 660 milyar TL bütçe açığı vereceğiz. Bütçeden harcanan her 100 TL’nin 13 TL’si faize gidecek. Seçime doğru kamu harcamalarının artması kaçınılmaz. Bütçe gelirlerinin dörtte biri kadar 995 milyar TL’den vazgeçilmiş. Seçim sonrası daha kötü bir ekonomik tabloyla karşı karşıya kalmamak için bütçe kaynaklarının doğru yönetilmesi şart.

“Gıda Enflasyonundaki Artış, Asgari Ücretin Belirlenmesini Zorlaştırıyor”

Asgari ücretlinin “marjinal tüketim eğilimi yüksek”tir. Bir başka deyişle gelirin hemen hepsini zorunlu tüketime ayırır. Bu zorunlu tüketim alanlarının başında gıda geliyor. Kasım ayı manşet enflasyonu TÜİK tarafından yıllık %84,4, aylık %2,88 olarak açıklandı ama Gıda TÜFE yıllık %102,5, aylık %5,75 oranında arttı. Arada 18 puanlık bir fark var. Ekim ayı manşet enflasyonu ile Gıda TÜFE arasındaki fark 13,5 puandı. Ayrıca hepimizin bizzat yaşadığı gibi son bir yılda bazı temel gıda ürünlerinde fiyat artışı oranları çok yüksek. Örneğin sütte %162 artış var, pirinçte %145, tereyağında %137, makarnada dahi %126’lık yıllık fiyat artışı var. Yine TÜİK’in açıkladığı Ekim ayı Tarım-ÜFE yıllık %163,3, aylık %4,6 artarken, Tarımsal Girdi Fiyat Endeksi (Tarım-GFE) Eylül ayında yıllık %138,2, aylık %2,9 arttı. Görüldüğü üzere her iki tarım endeksi tarihi rekorlar kırıyor. Yaşadığımız enflasyonist süreç ve gıda fiyatlarındaki artış göz önüne alındığında, asgari ücreti gıda fiyat artışına endekslemek ve “enflasyon farkı”nın belirlenmesinde gıda fiyatlarına bağlılık ön planda olmak durumunda. Gıda enflasyonunun tüm göstergeleri, asgari ücret enflasyon farkını yukarılara taşıyacak en önemli kriterler.

“ÖTV’de Matrah Düşümü Devam Ediyor”

ÖTV II sayılı listede yer alan motorlu araçlardan kayıt ve tescile tâbi olanların ilk iktisabı bir kereye mahsus olmak üzere ÖTV’ye tabidir. Enflasyon, kur artışı ve yurtdışı fiyatlardaki artış nedeniyle bu listede yıl içinde oran değişikliği, matrah ayarlamaları gibi en az bir, en çok üç kez düzenleme yapılıyor. 2021 yılı içinde ÖTV matrahları 2.2.2021 ve 26.10.2021 tarihlerinde iki kez yeniden düzenlendi. 2021 Şubat-Ekim arasında \$=7,1 TL’den 9,6 TL’ye yaklaşık %11,6 artmıştı ama ÖTV matrahı sadece %8,2 artırıldı. O tarihten sonra da TCMB’nin faiz indirimlerinin etkisiyle kur atakları devam etti. Ekim 2021 sonrasında kur artışı %90 olmasına, enflasyonist baskının ortaya çıkmasına ve otomobil fiyatlarına yansımaya rağmen ÖTV matrah düzenlemesi o dönemde yapılmadı. 13 Ocak 2022’deki ÖTV düzenlemesinde vergi matrahı sadece %30 artırıldı, ancak bu matrah artışı hem kur artışı hem de yükselen enflasyonun altında kalmaya devam etti. Aynı düzenlemeyle vergi dilimlerinde de değişikliğe gidildi. Önceden %45, %50 ve %80 olan otomobildeki ÖTV oranları biraz daha kademelendirildi, %60 ve %70 oranları eklendi. Ancak artık vergi dilimleri güncelliğini yitirdi ve hazine yararına sonuç ortaya çıkıyor. %45, %50 gibi ÖTV oranları artık fiiliyatta uygulanmıyor. O nedenle bizce otomobil üzerindeki ÖTV bu haliyle “**gizli bir servet vergisi**”dir.

“Hazine İç Borç Çevirme Oranları Çok Yüksek”

Hazine ve Maliye Bakanlığınca açıklanan üç aylık iç borçlanma stratejisi raporuna göre Hazine; 2022 Aralık’ta 24 milyar TL, 2023 Ocak’ta 46,3 milyar TL, 2023 Şubat’ta ise 32,3 milyar TL iç borç servisi gerçekleştirecek. Bilindiği gibi iç borç servisinin iki önemli unsuru var: Anapara ve faiz ödemesi. Aralık’ta iç borç servisinin %55’i, Ocak’ta %30’u, Şubat’ta ise %54’ü faiz ödemesinden oluşuyor. Hazine aynı dönemde iç borç servisinin karşılanması için borçlanmaya devam edecek. Aralık’ta 45, Ocak’ta 65,2, Şubat’ta 40 milyar TL iç borçlanma yapacak. Bu durumda servisin ne ölçüde yeni borçlanmalara bağlı olduğunu gösteren iç borç çevirme oranı da Aralık’ta %187,5 olacak. Bu oran 2021 Aralık’ta sadece %50 idi. 2021 yılı iç borç çevirme oranı ortalaması %90,1’di. 2022 ortalaması ise oldukça yüksek, %165,8 olarak gerçekleşiyor. Bir ekonomide iç borç çevirme oranı eğer yüksekse, bu durum devletin borçlanırken mali piyasalar üzerinde ne kadar baskı yarattığı hakkında bilgi verir. Aynı zamanda dışlama etkisinin işaretidir ve iç borç geri ödemeleri için yeniden borçlanıldığı ve açık-borç-faiz kısır döngüsünün bulunduğu da anlaşılır.